

Eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta
StV@eduskunta.fi

Viite: Eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan asiantuntijapyyntö 15.1.2020

Kelan asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädännön muuttamiseksi EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen johdosta

Esityksessä ehdotetaan sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöön muutoksia, jotka johtuvat EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta. Esityksen tavoitteena on saattaa kansallista sosiaaliturva- ja vakuutuslainsäädäntöä yhteensopivaksi tietosuoja-asetuksen kanssa. Esitys vastaisi keskeisiltä osiltaan samannimistä hallituksen esitystä (HE 52/2018 vp), jonka käsittely eduskunnassa raukesi.

Kelan toimeenpanemaan etuuslainsäädäntöön esitetään täsmennyksiä salassapitoa ja tietojen luovuttamista koskeviin säännöksiin mm. rajoittaen tiedot tarkoitusta varten välttämättömiin tietoihin. Lisäksi esitetään, että joissain säännöksissä oleva edellytys rekisteröidyn suostumuksesta tietojen saamiseen tai luovuttamiseen poistetaan. On tärkeää, että viranomaistoiminnassa tarvittavat tiedot voidaan saada tai luovuttaa aina lainsäädännön perusteella ilman suostumusta. Kaikkiin lakisääteisiä etuuksia koskeviin lakeihin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, joilla poikettaisiin tietosuoja-asetuksen 18 artiklan mukaisesta oikeudesta käsittelyn rajoittamiseen. Rekisteröidyn oikeuden rajoittaminen koskisi tietosuoja-asetuksen 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan käsittelyä rajoitetaan, jos rekisteröity on kiistänyt henkilötietojen paikkansapitävyyden. Säännöksen tarkoituksena olisi estää toiminta, jossa rekisteröity perusteettomasti pyrkisi keskeyttämään lakisääteisen toiminnan vetoamalla oikeuteen rajoittaa käsittelyä. Ilman oikeuden rajaamista rekisteröity voisi viivästyttää lakisääteisen asian käsittelyä tai estää käsittelyn kokonaan kiistämällä toistuvasti henkilötietojen paikkansapitävyys. Kelan näkemyksen mukaan ehdotetut säännökset turvaavat asioiden asianmukaisen käsittelyn. Esityksessä todetuilla perusteluilla niillä ei kuitenkaan rajoiteta tai estetä rekisteröidyn mahdollisuutta saada mahdolliset virheelliset tai puuttelliset tiedot korjatuiksi.

Kelan käsityksen mukaan esitys vastaa niitä tarpeita, jotka rauenneen esityksen jälkeen on ollut mahdollista tässä yhteydessä ottaa huomioon. Samalla Kela haluaa kuitenkin tuoda esiin tästä esityksestä pois jääneen automaattiseen päätöksentekoon liittyvän lainsäädännön tarpeellisuuden ja kiireellisyyden.

Regina Ollila
tietosuojavastaava